

Förmögenhetsstatistik 2007

HE0104

I denna beskrivning redovisas först allmänna och legala uppgifter om undersökningen samt dess syfte och historik. Därefter redovisas undersökningens innehåll och tillförlitlighet samt hur den genomförs och hur man kan ta del av resultaten. Genom att klicka på en rubrik i innehållsförteckningen kommer man direkt till aktuellt avsnitt.

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	1
A Administrativa och legala uppgifter	3
A.1 Ämnesområde	3
A.2 Statistikområde	3
A.3 SOS-klassificering	3
A.4 Statistikansvarig	3
A.5 Statistikproducent	3
A.6 Uppgiftsskyldighet	3
A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter	4
A.8 Gallringsföreskrifter	4
A.9 EU-reglering	4
A.10 Syfte och historik	4
A.11 Statistik användning	4
A.12 Uppläggning och genomförande	5
A.13 Internationell rapportering	5
A.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar	5
B Kvalitetsdeklaration	6
B.0 Inledning	6
B.1 Innehåll	6
1.1 Statistiska målstorheter	6
1.1.1 Objekt och population	7
1.1.2 Variabler	7
1.1.3 Statistiska mått	10
1.1.4 Redovisningsgrupper	10
1.1.5 Referenstider	10
1.2 Fullständighet	11
B.2 Tillförlitlighet	11
2.1 Tillförlitlighet totalt	11
2.2 Osäkerhetskällor	11
2.2.1 Urval och estimation	11
2.2.2 Ramtäckning	12
2.2.3 Mätning	12
2.2.4 Svartsbortfall	14
2.2.5 Bearbetning	14
2.2.6 Modellantaganden	14

2.3	Redovisning av osäkerhetsmått.....	15
<i>B.3</i>	<i>Aktualitet</i>	<i>15</i>
3.1	Frekvens	15
3.2	Framställningstid.....	15
3.3	Punktlighet	15
<i>B.4</i>	<i>Jämförbarhet och sam användbarhet</i>	<i>15</i>
4.1	Jämförbarhet över tiden.....	15
4.2	Jämförbarhet mellan grupper	16
4.3	Sam användbarhet med annan statistik	16
<i>B.5</i>	<i>Tillgänglighet och förståelighet</i>	<i>16</i>
5.1	Spridningsformer.....	16
5.2	Presentation	17
5.3	Dokumentation	17
5.4	Tillgång till primärmaterial	17
5.5	Uppl ynningstjänster	17

A Administrativa och legala uppgifter

A.1 Ämnesområde

Ämnesområde: Hushållens ekonomi

A.2 Statistikområde

Statistikområde: Förmögenhetsstatistik

A.3 SOS-klassificering

Tillhör (SOS) Ja

För undersökningar som ingår i Sveriges officiella statistik Sveriges officiella statistik gäller särskilda regler när det gäller kvalitet och tillgänglighet, se http://www.scb.se/templates/Listning1_139368.asp

A.4 Statistikansvarig

Myndighet: Statistiska centralbyrån
Postadress: 701 89 Örebro
Besöksadress: Klostergatan 23
Kontaktperson: Peter Öberg
Telefon: 019 – 17 67 85
Telefax: 019 – 17 70 83
E-post: fornamn.efternamn@scb.se

A.5 Statistikproducent

Myndighet: Statistiska centralbyrån
Postadress: 701 89 Örebro
Besöksadress: Klostergatan 23
Kontaktperson: Peter Öberg
Telefon: 019 – 17 67 85
Telefax: 019 – 17 70 83
E-post: fornamn.efternamn@scb.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Som underlag till ägande av finansiella tillgångar och andel i bostadsrättsföreningar används kontrolluppgifter från Skatteverket. Svenska kreditinstitut, banker, Värdepapperscentralen samt andra institut som förvaltar hushållens finansiella tillgångar och skulder är skyldiga att lämna uppgifter om ägande, utdelningar m.m. till Skatteverket. Från och med inkomståret 2008 är kontrolluppgiftsskyldigheten avseende ägande av finansiella tillgångar och skulder avskaffad som en konsekvens av den slojade förmögenhetsskatten.

Undersökningen Hushållens ekonomi (HEK) används i förmögenhetsstatistikens

hushållsdel för att fastställa hushållens sammansättning. Uppgiftsskyldighet föreligger inte enligt lagen om den officiella statistiken (SFS 2001:99) vid insamlingen av uppgifterna i HEK.

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 9 kap. 4 § sekretesslagen (1980:100). Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i personuppgiftslagen (1998:204). På statistikområdet finns dessutom särskilda regler för personuppgiftsbehandling i lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken. Registerutdrag enligt datalagen görs på begäran av enskild person.

A.8 Gallringsföreskrifter

Förmögenhetsstatistiken arkiveras. Inga uppgifter gallras i det slutliga förmögenhetsregistret.

A.9 EU-reglering

Inga tvingande EU-direktiv finns för förmögenhetsstatistiken.

A.10 Syfte och historik

Regeringen har beslutat att från och med budgetåret 2003 ge resurstillskott för skattestatistiska ändamål. Resurstillskottet syftar till att säkerställa en tillfredsställande kvalitet på för skattepolitik och skatteanalys centrala statistikområden. Medlen ska bland annat användas till en årlig förmögenhetsundersökning. Syftet med undersökningen är att ge information om förmögenhetens sammansättning och fördelning för individer och hushåll samt förmögenhetens förändring över tid.

Statistiken är baserad på uppgifter för samtliga individer i riket och är framställd varje år mellan 1999 och 2007. Motsvarande hushållsstatistik är baserad på urvalsinformation. Hushållsstatistiken har framställts samma år som individstatistiken och dessutom för 1997. Från och med årgång 2004 ingår förmögenhetsstatistiken i Sveriges officiella statistik.

A.11 Statistikanvändning

Förmögenhetsstatistiken används av departement, statliga myndigheter, utredningar, intresseorganisationer, forskningsinstitutioner, nyhetsmedia, banker och allmänheten för att analysera förmögenhetens sammansättning och fördelning för hushåll och individer.

Förmögenhetsstatistiken används i SCB:s mikrosimuleringsmodell FASIT. I FASIT-modellen simuleras budget- och fördelningseffekter av ändringar i skatte- och bidragssystem.

A.12 Uppläggning och genomförande

Förmögenhetsstatistik sammanställs för både individer och hushåll. För individer görs en totalundersökning baserad på registerdata. Registeruppgifter över vilka individer som tillhör samma hushåll saknas, varför hushållens förmögenhet måste skattas med hjälp av en urvalsundersökning. För detta används undersökningen Hushållens ekonomi (HEK).

Uppgifter om tillgångar och skulder samlas in för alla individer via kontrolluppgifter över finansiella tillgångar och skulder samt fastighetsägande från Skatteverket. Underlaget för kontrolluppgifterna är uppgifter från svenska kreditinstitut, banker, Värdepapperscentralen, och andra institut som förvaltar hushållens finansiella tillgångar och skulder. Uppgifter om studieskulder kommer från CSN.

De reala tillgångarna marknadsvärderas med hjälp av taxeringsvärden och statistik över regionala överlåtelsepriser för fastigheter som sammanställs av SCB:s enhet för byggande-, bostads- och fastighetsstatistik. Bostadsrätter marknadsvärderas med hjälp av kontrolluppgifter om överlåtelsepriser.

De finansiella tillgångarna marknadsvärderas med hjälp av kurser och värden som tillhandahålls av OMX och Fondbolagens Förening. Marknadsvärderingen avser den 31/12 undersökningsåret.

HEK används för att fastställa hushållets sammansättning. Varje individ i hushållet påförs de ovan nämnda förmögenhetsuppgifterna. Till varje hushåll bestäms en referensperson till vilken hushållets förmögenhet och skulder summeras. Därefter kan förmögenhet skattas efter hushållstyp och ålder (på referenspersonen). För mer information om Hushållens ekonomi, se HEK:s beskrivning av statistiken.

A.13 Internationell rapportering

Ett par årgångar av förmögenhetsstatistiken har levererats till LWS (Luxembourg Wealth Study) för sammanställning i en internationell databas. Leverans till LWS kommer att bli aktuellt även i framtiden.

A.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar

Riksdagen har beslutat att förmögenhetsskatten avskaffas från och med den 1 januari 2007. Bankernas skyldighet att lämna kontrolluppgifter om finansiella tillgångar och skulder avskaffas från och med inkomståret 2008. Det innebär att förmögenhetsstatistik för inkomståret 2007 är den sista årgången enligt nuvarande modell. På vilket sätt och från vilka uppgiftskällor förmögenhetsstatistik ska framställas i framtiden ska utredas under 2009 och 2010.

B Kvalitetsdeklaration

SCB deklarerar kvaliteten i sina undersökningar enligt ett kvalitetsbegrepp som består av fem huvudkomponenter:

- (1) **Innehåll**, som framför allt gäller statistikens målstorheter.
- (2) **Tillförlitlighet**, som avser osäkerhetskällor och hur dessa påverkar statistiken.
- (3) **Aktualitet**, som omfattar tidsaspekter som spelar roll för hur väl statistiken beskriver nuläget.
- (4) **Jämförbarhet och sam användbarhet**, som avser möjligheter till jämförelser, över tiden och mellan grupper, samt till att använda statistiken tillsammans med annan statistik.
- (5) **Tillgänglighet och förståelighet**, som avser statistikens fysiska tillgänglighet och dess förståelighet.

För mer information om kvalitetsbegreppet för officiell statistik och en mer detaljerad redovisning av innebörden i de fem huvudkomponenterna, se http://www.scb.se/Grupp/Metod/Dokument/QM_Kombinat.pdf

B.0 Inledning

Förmögenhetsstatistiken är en registerbaserad totalundersökning som beskriver individernas och hushållens marknadsvärderade tillgångar och skulder den 31 december respektive undersökningsår. Statistiken bygger huvudsakligen på kontrolluppgifter om finansiella tillgångar och skulder samt fastighetstaxeringsuppgifter som överförs på filer från Skatteverket till SCB. Hushållens förmögenhet skattas genom att SCB i undersökningen Hushållens ekonomi (HEK) via en telefonintervju fastställer hushållets sammansättning.

Då undersökningen baseras på administrativt material har den fördelen av att vara totalräknad och inte behäftad med svarsbortfall. Samtidigt innebär användandet av källor vars syfte är ett annat än undersökningens att uppgifterna inte nödvändigtvis direkt ger svaret på den frågeställning som ska belysas.

Att statistiken redovisas relativt långt efter mätperioden kan också uppfattas som en svaghet.

B.1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

Viktiga målstorheter för individer är:

- Totala tillgångar för olika tillgångsslag
- Totala skulder (total skuld respektive studieskuld)
- Total nettoförmögenhet (tillgångar minus skulder)
- Genomsnittlig tillgång/person för olika tillgångsslag
- Genomsnittlig skuld/person
- Genomsnittlig nettoförmögenhet/person

- Andel individer med tillgång > 0 kronor för olika tillgångsslag
- Andel individer med skuld > 0 kronor
- Andel individer med nettoförmögenhet skiljd från 0 kronor

För individer definieras viktiga redovisningsgrupper utifrån kön, ålder och region/kommun.

Viktiga målstorheter för hushåll är:

- Totala tillgångar för olika tillgångsslag
- Totala skulder (total skuld respektive studieskuld)
- Total nettoförmögenhet (tillgångar minus skulder)
- Genomsnittlig tillgång/hushåll för olika tillgångsslag
- Genomsnittlig skuld/hushåll
- Genomsnittlig nettoförmögenhet/hushåll
- Andel hushåll med tillgång >0 kronor för olika tillgångsslag
- Andel hushåll med skuld >0 kronor
- Andel hushåll med nettoförmögenhet skiljd från 0 kronor

För hushåll definieras viktiga redovisningsgrupper utifrån hushållstyp, kön, ålder och disponibel inkomst.

1.1.1 Objekt och population

Målpopulation för individstatistiken är de personer som enligt gällande lagar ska vara folkbokförda i Sverige den 31/12 undersökningsåret.

Statistiken redovisas även på hushållsnivå. Hushållen utgörs av de hushåll som skapas i undersökningen Hushållens ekonomi (HEK). Den statistik som redovisas på hushållsnivå baseras på individer som ingår i målpopulationen både 1/1 och 31/12 undersökningsåret.

Det hushållsbegrepp som redovisas är kosthushåll. Med kosthushåll avses alla personer som den 31 december undersökningsåret bodde i samma bostad och hade gemensam "hushållning". I kosthushållet ingår även barn som är 20 år eller äldre och bor hemma. Personer som är tillfälligt frånvarande, men som förväntas återkomma, ingår i hushållet. Barn till separerade föräldrar som bor lika mycket hos båda föräldrarna räknas med i det hushåll där de ska vara folkbokförda.

1.1.2 Variabler

Variabler som avser förmögenhet delas in i reala och finansiella tillgångar, skulder samt nettoförmögenhet. Förmögenhetsvariablerna är marknadsvärderade och värderingen avser den 31 december undersökningsåret.

Reala tillgångar

Småhus

Småhus är friliggande en- eller tvåfamiljshus samt rad- och kedjehus inrättade för permanent boende (under hela året) för en eller två familjer. Här ingår även

bostadsdelen i jordbruksfastighet.

Fritidshus

Fritidshus avser småhus inrättade till bostad för fritidsändamål för högst två familjer.

Jordbruksfastighet

Används för jord- och skogsbruk.

Hysesfastighet

Avser flerbostadshus som kan innehålla bostäder, affärslokaler mm.

Övriga fastigheter

Övriga fastigheter omfattar tomtmark för permanentboende och fritidsändamål, industrifastigheter samt fastigheter i utlandet.

Bostadsrätt

Avser en lägenhet eller ett småhus som ägs av en förening i vilken man själv är medlem.

Finansiella tillgångar

Banktillgångar

Avser bankkonton med behållning på minst 10 000 kronor oavsett årsränta. För konton med behållning mindre än 10 000 kronor krävs att årsräntan är minst 100 kronor för att uppgiften skall inkluderas i statistiken. För åren 2005 och tidigare krävdes att årsräntan för bankkonton var minst 100 kronor för att behållningen skulle inkluderas, oavsett behållningens storlek. Denna förändring innebär att totalsumman och antalet personer med banktillgångar ökade kraftigt till 2006.

Börsnoterade aktier

Avser huvudsakligen aktier noterade vid OMX (inregistrerade aktier, noterade aktier, First North samt Aktietorget).

Räntefonder

Räntefonder placerar fondmedel i obligationer och andra räntebärande värdepapper. Svenska räntefonder har i regel varit förmögenhetsskattepliktiga till 100 procent av marknadsvärdet medan utländska räntefonder är förmögenhetsskattepliktiga till 80 procent av marknadsvärdet. Från och med 2006 års statistik har klassificeringen av fonder förändrats. Tidigare år har fonderna indelats efter dess skatteklass. Från och med 2006 används istället den kategorisering av fonder som Fondbolagens förening använder, och som bättre anger vilken fondtyp som avses. Från år 2006 ingår även utländska räntefonder bland räntefonderna, tidigare ingick dessa bland övriga fonder. Förändringarna innebär att värdet av räntefonder mer än fördubblades till 2006, och att andra fonder minskade något. Den nya klassificeringen av fonder gäller även i 2007 års statistik.

Andra fonder än räntefonder

I andra fonder än räntefonder ingår aktiefonder, blandfonder, hedgefonder och övriga fonder. Dessa fonder har i regel varit förmögenhetsskattepliktiga till 80 procent av marknadsvärdet. Förändringar i klassificeringen av fonder skedde från och med 2006 års statistik, se Räntefonder ovan.

Obligationer och andra värdepapper

Avser premieobligationer (omsatta efter 1995) och andra räntebärande obliga-

tioner, optioner, emissionsrätter och konverteringslån.

Skattepliktig försäkring

Här ingår kapitalförsäkringar som varit förmögenhetsskattepliktiga. Skattepliktig försäkring kan också vara en s.k. unit link-försäkring. Pengarna är då placerade i fonder.

Övriga reala och finansiella tillgångar

Övriga tillgångar är en restpost som utgörs av skillnaden mellan taxerad förmögenhet från självdeklarationen och tillgångar hämtade från registerdata. Det gäller exempelvis onoterade aktier, bilar, konst eller andra liknande tillgångar som uppgetts som förmögenhet i självdeklarationen. Endast när dessa tillgångar tagits upp i självdeklarationen som förmögenhet inkluderas värdet i statistiken, vilket nästan enbart gäller personer som har tillgångar vars värde har överstigit gränsen för förmögenhetsskatt.

Från och med inkomståret 2007 är förmögenhetsskatten avskaffad. Det innebär att inga tillgångar eller skulder har deklarerats för detta år. Förmögenhetsstatistiken påverkas genom att posten 'övriga tillgångar' inte kan skapas för 2007.

Skulder

Sammanlagd skuld vid årets slut

Skuld enligt skatteverkets kontrolluppgiftsregister. Studieskulder, som är en del i den sammanlagda skulden, särredovisas.

Studieskuld

Särredovisas ur kontrolluppgiftsskulden med hjälp av uppgifter från Centrala studiestödsnämnden (CSN).

Övrig skuld

Restpost som utgörs av differensen mellan taxerad skuld och skuld hämtad från kontrolluppgifter. Kan exempelvis avse skulder mellan privatpersoner.

Från och med inkomståret 2007 är förmögenhetsskatten avskaffad. Det innebär att inga tillgångar eller skulder har deklarerats för detta år. Förmögenhetsstatistiken påverkas genom att posten 'övriga skulder' inte kan skapas för 2007.

Övriga variabler

Summa tillgångar

Summan av alla reala och finansiella tillgångar samt restposten (övriga reala och finansiella tillgångar).

Nettoförmögenhet

Summan av tillgångar minus sammanlagda skulder.

Disponibel inkomst

Utgör summan av alla skattepliktiga och skattefria inkomster minus skatt och övriga negativa transfereringar.

1.1.3 Statistiska mått

Flertalet av de statistiska storheter som skattas i förmögenhetsstatistiken är definierade som totaler (t.ex. ”antal personer med en viss tillgång” och ”summan av alla skulder för samtliga individer och hushåll”) eller kvoter (t.ex. ”medelvärde för en viss tillgång”). Vidare skattas fraktiler (median och decil) och Gini-koefficienter. Gini-koefficienten är ett mått som visar ojämnheten i inkomst- och förmögenhetsfördelningar. Koefficienten kan anta ett värde mellan 0 och 1. Ett högt värde innebär större ojämnhet än ett lågt värde.

1.1.4 Redovisningsgrupper

De olika tillgångarna/skulderna redovisas för ett flertal redovisningsgrupper. Redovisningar görs framförallt efter följande variabler:

- Kön
- Ålder
- Hushållstyp
- Län/kommun
- Disponibel inkomst
- Nettoförmögenhet

1.1.5 Referenstider

Värdet på tillgångar och skulder avser den 31/12 undersökningsåret.

I den redovisade statistiken på individnivå ingår endast personer som var folkbokförda den 31 december undersökningsåret. I grundregistret ingår dock alla personer som varit folkbokförda under året, liksom dödsbon.

Hushållets sammansättning avser förhållandet den 31/12 undersökningsåret.

1.2. Fullständighet

Förmögenhetsstatistiken omfattar huvudsakligen marknadsvärdet av fastigheter och bostadsrätter samt finansiella tillgångar och skulder. Befolkningens övriga tillgångar i form av bilar, båtar, smycken, konst och annat lösöre saknas i stor utsträckning på grund av att registeruppgifter över sådana tillgångar saknas. Endast då dessa tillgångar tagits upp i självdeklarationen som förmögenhet har värdet inkluderats, vilket nästan enbart gäller personer som har tillgångar vars värde överstigit gränsen för förmögenhetsskatt.

Privata pensionsförsäkringar har inte varit förmögenhetsskattepliktiga och ingår inte i undersökningen. SCB:s finansräkenskaper skattar det totala värdet på privata pensionstillgångar till 760 miljarder kronor år 2007.

Förmögenhet som hör till enskild näringsverksamhet är skattefri. Det s.k. arbetande kapitalet och värdet av de onoterade aktierna ingår därför inte i undersökningen. Näringsfastigheter som ägs av privatpersoner ingår dock i undersökningen, trots att de är skattefria för den del som används till näringen. Detta beror på att ingen beräkning görs av hur stor del av näringsfastigheten som ägs av privatpersonen och hur stor del som ägs av näringsverksamheten.

Förmögenhet som avser kapitalförvaltning har varit skattepliktig och ingår i undersökningen.

B.2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Förmögenhetsstatistiken för individer, som framställs genom en registerbaserad totalundersökning, bedöms vara av god kvalitet. Vissa osäkerhetskällor som påverkar statistiken finns dock. Mätfel utgör den enskilt största osäkerhetskällan i individundersökningen.

För framställandet av hushållsstatistiken används undersökningen Hushållens ekonomi (HEK). Liksom alla statistiska urvalsundersökningar är HEK behäftad med viss osäkerhet. De felkällor som framför allt påverkar resultaten är urvalsfel, bortfallsfel och mätfel.

2.2 Osäkerhetskällor

2.2.1 Urval och estimation

Individstatistiken baseras på en totalundersökning varför inget urvalsfel föreligger.

Hushållsstatistiken påverkas av att flera av förmögenhetstillgångarna har mycket sned fördelning. En liten grupp hushåll har till exempel en stor andel av de totala aktietillgångarna. Hushållsstatistiken, som baseras på urvalsundersökningen HEK, påverkas av att HEK inte primärt är en undersökning som syftar till att mäta förmögenhet. Såväl punkt- som medelfelsskattningsarna blir känsliga för

hur många av de mest förmögna hushållen som ingår i urvalet. Tilläggsurval görs dock för individer/hushåll som har stora kapitalvinster, vilket även förbättrar kvaliteten på förmögenhetsskattningarna. För mer information om urvalsförfarande, urvalsstorlek och estimation i HEK, se HEK:s Beskrivning av statistiken.

2.2.2 Ramtäckning

Rampopulation för förmögenhetsstatistiken är samtliga folkbokförda personer enligt Registret över totalbefolkningen (RTB) den 31/12 undersökningsåret. I RTB förekommer i viss mån täckningsfel vilka består i att personer som borde vara folkbokförda inte är det (undertäckning) samt att personer är folkbokförda trots att de inte borde vara det (övertäckning).

Emigranter utgör övertäckning om utflyttning inte anmäls. Studier tyder på att folkbokföringen och därmed RTB innehåller ett betydande antal personer som inte längre bor i landet. Detta är förmodligen den allvarligaste kvalitetsbristen i såväl folkbokföringen som RTB som påverkar förmögenhetsstatistiken. Under år 2004 har studier gjorts där storleken på övertäckningen har skattats med hjälp av registerstatistik. En preliminär uppgift pekar på en övertäckning på minst 35 000 personer (cirka 0,4 procent av totalbefolkningen).

För information om täckningsfel i hushållsstatistiken, se HEK:s beskrivning av statistiken.

2.2.3 Mätning

Undersökningen underskattar vissa tillgångar. Underlaget till statistiken är huvudsakligen kontrolluppgifter över finansiella tillgångar och fastighetsregister. Tillgångar som inte samlas in från dessa registerkällor och som inte heller tagits upp i självdeklarationen som förmögenhet saknas helt. Merparten av hushållens tillgångar i form av bilar, båtar, smycken, konst och annat lösöre täcks således inte i undersökningen. Anledningen är att hushåll som inte nått upp till gränsen för förmögenhetsskatt inte har varit skyldiga att ta upp sådana tillgångar i självdeklarationen.

Fastigheter

Vissa mätfel förekommer vid beräkningarna av marknadsvärde för fastigheter. Ibland kan endast närmevärden konstrueras. För att fastställa fastigheters marknadsvärde används regional statistik över faktiska överlåtelsepriser i form av köpeskillingskoefficienter. För småhus och fritidshus används koefficienter för respektive kommun. För jordbruksfastigheter, hyresfastigheter och övriga fastigheter finns koefficienter endast på länsnivå.

Med hjälp av köpeskillingskoefficienterna räknas respektive fastighets taxeringsvärde upp till ett marknadsvärde. I regel används kommunens koefficienter för småhus och fritidshus, men där det varit ett för litet antal försäljningar av fastigheter i kommunen används länskoefficienter.

Fastighetspriserna kan variera mycket mellan olika kommundelar vilket innebär

att marknadsvärdet för vissa fastigheter underskattas respektive överskattas. Om antalet överlåtelser är litet kan marknadsvärdet komma att baseras på försäljningspris för icke-representativa fastigheter.

Bostadsrätter

Skatteverkets kontrolluppgifter om överlåtelsepris för sålda bostadsrätter används för att beräkna marknadsvärde. Genomsnittligt marknadsvärde tas fram för varje bostadsrättsförening där bostadsrätter sålts under året. Detta genomsnitt används för samtliga bostadsrätter i föreningen. Har få eller inga bostadsrätter sålts i en förening används det genomsnittliga överlåtelsepriset för bostadsrätter i församlingen. Är antalet försäljningar för få i församlingen används kommunvärdet och slutligen länsvärdet om inte tillräckligt antal försäljningar i kommunen skett.

Marknadsvärdet i vissa områden (bostadsrättsförening/församling/kommun/län) kan baseras på försäljningar av icke-representativa bostadsrätter. Om det till exempel har sålts många "ettor" i en förening baseras värdet på de övriga bostadsrätterna i föreningen på dessa överlåtelser, även om de är större och därmed troligen mer värda. När det beräknade marknadsvärdet på en bostadsrätt blir lägre än dess förmögenhetsvärde (bostadsrättens andel av föreningens förmögenhet, insamlas som en kontrolluppgift sedan 2003) används istället detta förmögenhetsvärde.

Registeruppgifter över vilka personer som äger bostadsrätt saknas. Därför måste ägande av bostadsrätt fastställas med hjälp av kontrolluppgifter över förmögenhetsvärde eller folkbokföringsadress. Denna metod har brister, framförallt genom att personer felaktigt kan pekats ut som ägare samtidigt som vissa bostadsrättsägare inte tilldelas något värde.

Personer kan klassificeras som bostadsrättsägare på två sätt. Vilket sätt som används beror på om huruvida den bostadsrätt som personen äger tillhör en bostadsrättsförening som lämnar kontrolluppgift om förmögenhetsvärde för sina medlemmar till Skatteverket.

1. medlemmar i bostadsrättsföreningar som lämnar kontrolluppgift om bostadsrättens förmögenhetsvärde till Skatteverket klassificeras som ägare av bostadsrätt.
2. vuxna personer i hushåll som är folkbokförda i fastigheter tillhörande bostadsrättsföreningar som inte lämnar kontrolluppgift om förmögenhetsvärde antas äga bostadsrätt. På detta sätt kan andra personer än bostadsrättsägare felaktigt klassificeras som ägare, t.ex. personer som hyr bostadsrätt, inneboende, sammanboende med ägaren etc.

Från och med år 2004 har beräkningen av värdet för bostadsrätter förändrats jämfört med tidigare år. Statistiken över bostadsrätter är därför inte helt jämförbar mellan 1999 och 2007.

Finansiella tillgångar

Marknadsvärde på flertalet av de finansiella tillgångarna fastställs genom information om värden och slutkurser från OMX och Fondbolagens Förening.

För vissa fonder och aktier saknas ISIN-nummer (International Security Identification Number) från kontrolluppgifterna, och kan därmed inte marknadsvärderas. Mätfel av dessa tillgångar uppstår till följd av detta.

Banktillgångar på konton med behållning på mindre än 10 000 kronor samtidigt som årsräntan understiger 100 kronor inkluderas inte i undersökningen beroende på att banker inte behöver lämna kontrolluppgifter för dessa bankkonton. Banktillgångar på konton där behållningen är minst 10 000 kronor inkluderas dock oavsett årsränta. I statistiken för 2005 och tidigare saknas uppgifter om banktillgångar på konton där årsräntan understeg 100 kronor, oavsett behållning. Förmögenhetsstatistikens totalbelopp för hushållens banktillgångar är 98 procent av det totalbelopp som SCB:s finansräkenskaper skattade för år 2007. Tidigare år har värdet av banksparandet i förmögenhetsstatistiken som andel av värdet av banksparandet i finansräkenskaperna varierat mellan 70 och 85 procent.

2.2.4 Svartsbortfall

Rampopulationen för individstatistiken är samtliga folkbokförda personer enligt RTB. Svartsbortfall föreligger därför inte.

Hushållen i HEK är rampopulation i den hushållsbaserade förmögenhetsstatistiken. Vid svartsbortfall i HEK saknas urvalspersonens egna uppgifter om hushållets sammansättning och vilka medlemmar som ingår i kosthushållet. Vid svartsbortfall utnyttjas därför registeruppgifter från RTB om urvalspersonens familj. Dessa "registerbaserade" familjer har dock brister. Två personer som är sammanboende men som inte är gifta och inte har gemensamma barn bildar två RTB-hushåll. Det innebär att antalet ensamstående överskattas och antalet sammanboende underskattas. För mer information se HEK:s beskrivning av statistiken.

2.2.5 Bearbetning

De variabler som hämtas från olika administrativa register håller god kvalitet. När uppgifterna aviserats till SCB granskas de i olika skeden av bearbetningarna innan de godkänns för inläggning i respektive register. För att undvika fel vid härledning av skapade variabler görs omfattande kontroller där de skapade variablerna bl.a. stäms av mot uppgifterna från de administrativa registren. Från och med år 2007 är det dock troligt att deklaranternas och Skatteverkets granskning av kontrolluppgifterna avseende finansiella tillgångar minskat eftersom förmögenhetsbeskattningen avskaffats. Det fanns således inte någon skattemässig anledning att ändra eventuella fel i kontrolluppgifterna för detta år.

2.2.6 Modellantaganden

Vissa modellantaganden görs vid marknadsvärdering av tillgångar samt vid fastställandet av hushållssammansättningen för svartsbortfallet. För beskrivning av dessa modellantaganden se avsnitten 2.2.3 och 2.2.4.

2.3 Redovisning av osäkerhetsmått

För medelvärden av skattningarna redovisas osäkerheten med ett konfidensintervall som bildas av skattningen \pm felmarginalen. Konfidensintervallet innehåller det sanna populationsvärdet med 95 procent sannolikhet.

B.3 Aktualitet

3.1 Frekvens

Uppgiftsinsamling och publicering görs årligen.

3.2 Framställningstid

Framställning av förmögenhetsstatistiken 2007 påbörjades i september 2008. Förmögenhetsstatistik för 2007 publicerades i mitten av december år 2008. Tiden från referens tidpunkten till publicering var således knappt 12 månader. Anledningen till den relativt långa perioden mellan referensperiodens slut och publiceringstidpunkt är att taxeringsuppgifter från Skatteverket levereras till SCB nästan ett år efter inkomstårets slut. Framställningstiden för statistiken avseende inkomstår 2007 var fyra månader.

3.3 Punktlighet

Publicering följer publiceringsplanen för serien Sveriges officiella statistik.

B.4 Jämförbarhet och sammanvändbarhet

4.1 Jämförbarhet över tiden

Förmögenhetsstatistiken har gjorts på liknande sätt sedan inkomstår 1999. För åren 1999 – 2007 är alltså jämförbarheten i huvudsak god. Dock har förändringar gjorts som påverkar jämförbarheten:

- Från och med år 2004 har beräkningen av värdet för bostadsrätter förändrats jämfört med tidigare år. Statistiken över bostadsrätter är därför inte helt jämförbar mellan 1999 och 2007.
- År 2006 förbättrades statistiken över banktillgångar beroende på att banker blev ålagda att lämna kontrolluppgift för alla konton med behållning över 10 000 kr. Tidigare var kravet att årsräntan ska ha överstigit 100 kr på ett konto för att uppgift skulle lämnas, oavsett behållning. År 2006 ökade totalsumman och andelen personer med banktillgångar till följd av detta. Förändringen har en utjämnande effekt på fördelningen av förmögenheten, eftersom det tidigare var vanligt att tillgångar på bankkonton inte ingick i kontrolluppgiften på grund av att årsräntan inte översteg 100 kronor. Det gäller exempelvis många s.k. lönekonton eller andra bankkonton utan eller med låg ränta.
- I årgång 2006 användes kursuppgifter för att marknadsvärdera aktier noterade på Nordic Growth Market-börsen – NGM. Värdet på dessa aktier har tidigare inte inkluderats i statistiken, och inte heller i 2007 års

statistik.

- Från och med 2002 är fonder endast redovisade som "räntefonder" och "andra fonder än räntefonder". Under 1999 – 2001 var fonder uppdelade på "aktiefonder", "blandfonder" och "räntefonder". Se nedanstående punkt angående förändrad klassificering av fonder år 2006.
- Från och med 2006 har klassificeringen av fonder ändrats i statistiken. Tidigare har fonder redovisats efter dess skatteklass. Från och med 2006 används istället den kategorisering av fonder som Fondbolagens förening använder, och som bättre anger vilken fondtyp som avses. Dessutom ingår från år 2006 även utländska räntefonder bland räntefonderna. Tidigare ingick dessa bland andra fonder än räntefonder. Förändringarna innebär att totalvärdet för räntefonder mer än fördubblades till 2006, och att andra fonder än räntefonder minskade något.
- Från och med inkomståret 2007 är förmögenhetsskatten avskaffad. Det innebär att inga tillgångar eller skulder har deklarerats för detta år. Förmögenhetsstatistiken påverkas genom att posterna 'övriga tillgångar' och 'övriga skulder' (se avsnitt 1.1.2 för definition) inte kan skapas för 2007 års statistik. År 2006 uppgick övriga tillgångar till 93 miljarder kronor och övriga skulder till 20 miljarder kronor.

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

SCB:s finansmarknadsstatistik mäter hushållens finansiella tillgångar i den så kallade Sparbarometern. Insamlingen av finansmarknadsstatistiken sker på makronivå och skiljer sig därmed mot förmögenhetsstatistikens insamlingsmetod. Undersökningarna är inte fullt jämförbara men kan användas som komplement till varandra. För mer information om Sparbarometern och finansmarknadsstatistiken, se SCB:s hemsida.

Vid jämförelser med andra länders förmögenhetsstatistik är det viktigt att tänka på att det ofta förekommer stora skillnader i undersökningsmetod. Flertalet länder för vilka det finns förmögenhetsstatistik använder sig enbart av urvalsundersökningar som genomförs med hjälp av telefonintervjuer och enkäter. Det är främst de skandinaviska länderna som använder sig av registerstatistik.

4.3 Samanvändbarhet med annan statistik

Genom personnumren i individregistret kan förmögenhetsuppgifterna kopplas till andra individdata som innehåller personnummer.

Vid jämförelser med liknande statistik bör det beaktas att tillgångarna och skulderna i statistiken är marknadsvärderade, liksom att begreppet 'hushåll' kan vara annorlunda definierat i andra undersökningar.

B.5 Tillgänglighet och förståelighet

5.1 Spridningsformer

Förmögenhetsstatistiken redovisas på SCB:s hemsida:

http://www.scb.se/templates/Product_83213.asp . Här finns efterfrågade tabeller samt uppgifter i Statistikdatabasen för kommuner, län och riket för

2004-2007. Rapporter med beskrivande text och tabeller finns för åren 2002, 2003 och 2004. I samband med publicering släpps också pressmeddelanden som finns på SCB:s hemsida, www.scb.se/press/pressinfo.asp. Uppgifter från förmögenhetsstatistiken ingår också i Statistisk årsbok.

5.2 Presentation

Förmögenhetsstatistiken presenteras huvudsakligen på SCB:s webbplats i form av tabeller och i Statistikdatabasen.

5.3 Dokumentation

Förmögenhetsstatistiken är dokumenterad i form av beskrivningar av registerinnehåll, variabelinnehåll samt definitioner av begrepp och variabler. Detta gäller även undersökningen HEK.

5.4 Tillgång till primärmaterial

SCB utför på uppdragsbasis specialbearbetningar av förmögenhetsstatistiken. Efter särskild prövning kan forskare och utredare få tillgång till oidentifierade mikrodata för egna bearbetningar.

5.5 Upplysningstjänster

Enheten för ekonomisk välfärdsstatistik (BV/EV) ansvarar för förmögenhetsstatistiken. Inkomst- och förmögenhetsstatistikens gruppteleson: 019-17 68 50
E-postadress: inkomststat@scb.se